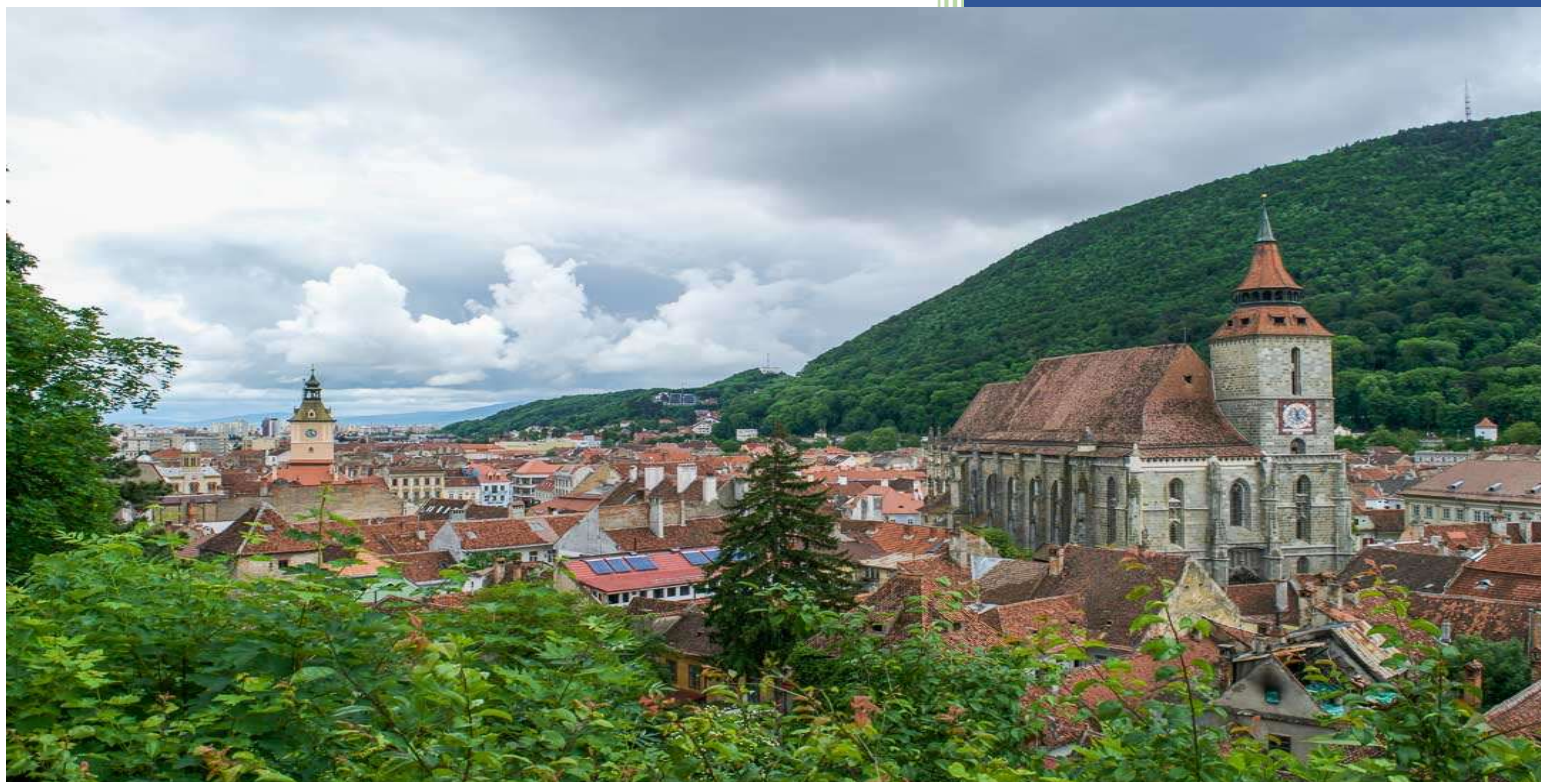

2022

Profilul județului Brașov

**Agenția pentru
Dezvoltare Regională
Centru**

Cuprins

1. Informații generale	2
2. Infrastructura de transport	3
2.1 Infrastructura de transport la nivelul județului Brașov.....	3
2.2. Indicatori statistici privind infrastructura județeană de transport.....	6
3. Demografie	9
3.1 Evoluția principalilor indicatori demografici.....	9
3.2. Populația la nivel de localitate	12
3.3.Participarea populației la activitatea economică.....	13
4. Economia.....	14
4.1. Indicatori macroeconomici	14
4.1.1. Produsul Intern Brut	14
4.1.2. Investițiile străine directe	15
4.1.3. Exporturi	16
4.2. Profil economic sectorial.....	17
4.2.1. Industrie și servicii	18
4.2.2. Agricultură	19
4.2.3. Turism	22
4.3. Indicatori privind mediul antreprenorial.....	24
4.3.1. Dinamica antreprenorială	24
4.3.2. Principalii indicatori economico-financiari.....	25
5. Piața forței de muncă.....	27
6. Infrastructura educațională, de cercetare și de sănătate	29
6.1. Infrastructura de educație	29
6.2 Capacități de cercetare	30
6.3. Infrastructura de sănătate	31

1. Informații generale

- 📌 **Așezare:** în partea centrală a României și în partea sudică a Regiunii Centru
- 📌 **Suprafață:** 5363 kmp (2,2% din teritoriul țării)
- 📌 **Unități administrativ-teritoriale:** 10 orașe și municipii (reședința de județ este Brașov), 48 comune și 149 sate
- 📌 **Relieful:** Dominat de zone montane relieful este format din 4 unități majore: Carpații Meridionali (M-ții Făgăraș, M-ții Bucegi, Piatra Craiului) în partea de sud, Carpații de Curbură (M-ții Ciucaș) în partea de sud-est, M-ții Perșani în partea de nord, Podișul Târnavelor în partea de nord-vest și două zone de depresiune extinse (Depresiunea Brașovului și Depresiunea Făgăraș), Altitudinea minimă: 400 m (în lunca Oltului, Ucea), iar altitudinea maximă: 2527 m (Vârful Viștea Mare);
- 📌 **Clima:** temperat-continentală cu nuanțe climatice în funcție de particularitățile reliefului: climat umed și răcoros în zona montană și climat mai cald și uscat în zona de podiș și culoare de depresiune
- 📌 **Numărul locuitorilor:** 548 237 locuitori (1 ianuarie 2022); **Grad de urbanizare:** 68,7%; **Structura etnică:** români 87,3%, maghiari 8,7%, romi 3,1%, germani 0,8%, alții 0,1% (Recensământ 2011)
- 📌 **Orașe:** 4 municipii: Brașov, Codlea, Făgăraș, Săcele și 6 orașe: Ghimbav, Predeal, Râșnov, Rupea, Victoria și Zărnești
- 📌 **Resurse naturale:** ape minerale, ape clorosodice, ape sărate de zăcământ din depozite de nisipuri sarmatice, mineralizații metalifere, roci de construcție (bazalt, nisipuri, pietrișuri, calcar, gresie), lemn
- 📌 **Economie:** PIB /locuitor: 24787 euro PCS¹ (2020); **Structura:** servicii 61,8%, industrie 28,9%, construcții 6,9%, agricultura 2,4%
- 📌 **Utilizarea terenului:** arabil 22,5%, pășuni 18,4%, fânețe 11,3%, vii și livezi 0,2%, păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră 38,5%, ape, alte suprafețe 9,1% (2014).
- 📌 **Transport:** lungimea rețelei rutiere: 1630 km (densitatea drumurilor: 30,4 km/100 kmp) lungimea rețelei feroviare: 359 km (2021)
- 📌 **Capacitatea de cazare turistică:** 28 887 locuri de cazare în 901 de unități cu funcțiuni de cazare turistică (2021); **Număr turiști cazați:** 1,03 milioane persoane (2021)

Principalele forme de turism: turism montan (Masivele Făgăraș și Piatra Craiului fiind atracții deosebite pentru amatorii de turism montan), turism cultural, turism de agrement, turism de afaceri, agroturism (zona Bran-Moeciu). Județul Brașov ocupă locul 2 ca flux turistic, după județul Constanța. **Obiective turistice:** cetăți (Brașov, Făgăraș, Râșnov, Rupea, Feldioara), castele (Bran, Racoș), muzee, biserici fortificate săsești (Prejmer și Viscri sunt situri aflate în patrimoniul UNESCO), sporturi de iarnă (Poiana Brașov și Predeal fiind printre primele destinații turistice de iarnă din țară).

¹ Paritatea de Cumpărare Standard (PCS) reprezintă moneda de referință stabilită la nivelul UE, fiind o unitate de valută convențională ce exclude influența diferențelor între nivelul prețurilor dintre țări, permițând astfel comparații internaționale.

2. Infrastructura de transport

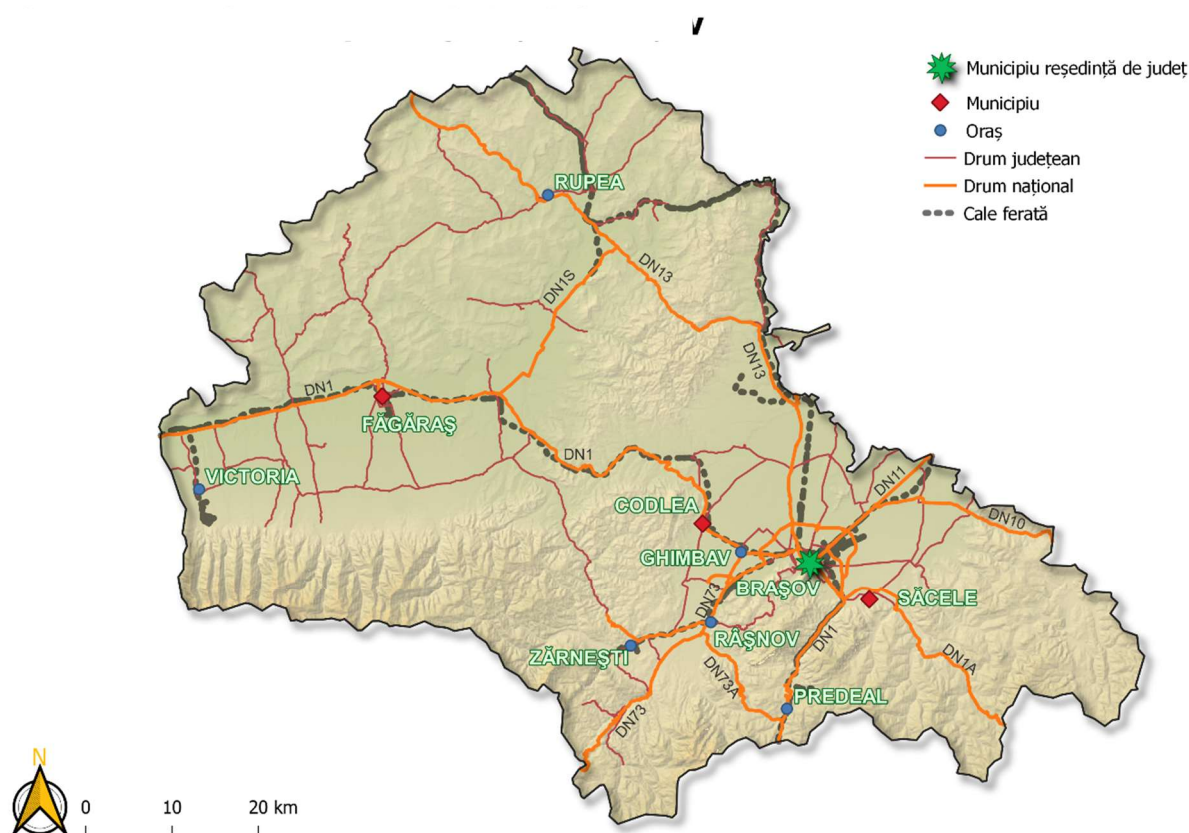
2.1 Infrastructura de transport la nivelul județului Brașov

Infrastructura principală de transport a județului Brașov se compune din rețeaua rutiera principală (formată din segmentele de autostradă cu o lungime totală de 6 km și din cei 479 km de drumuri naționale) și din rețeaua feroviară națională care, pe teritoriul județului, însumează 359 km.

Rețeaua rutieră principală asigură legătura județului Brașov cu județele învecinate, Capitala și cu rețeaua europeană de transport, facilitând deplasarea unui număr mare de persoane și a unui volum de mărfuri în creștere rapidă. Infrastructura secundară de transport este formată din 638 km de drumuri județene și 491 km de drumuri comunale care asigură transportul în interiorul județului.

În județul Brașov există un aeroport în fază avansată de construcție, fiind planificată deschiderea acestuia în anul 2022. Alte două aeroporturi se află în apropierea județului, pe o rază de 180 km la Sibiu și Mureș, putându-se ajunge la acestea în maxim 2 oră și 40 minute.

Pe teritoriul județului Brașov este amplasat un terminal intermodal: un terminal activ la Brașov, stația Triaj. O altă locație identificată pentru construirea unui terminal de transport intermodal a fost identificată: Brașov-Feldioara.

a. Infrastructura rutieră

- **Drumuri de importanță europeană:**

- **E60** (DN1 și DN13): leagă România de țările membre ale Uniunii Europene prin Ungaria, prin frontiera ungaro-română Artand - Borș (Oradea - Cluj Napoca - Brașov - București - Constanța). E60 traversează țările: România, Ungaria, Austria, Germania, Elveția și Franța
- **E68** (DN1): leagă România de țările membre ale Uniunii Europene prin Ungaria, prin frontiera ungaro-română Nagylak - Nădlac (Arad - Deva - Alba Iulia - Sibiu - Brașov)
- **E574** (DN11 și DN73): cale secundară a transporturilor rutiere din Europa, aflată în totalitate pe teritoriul România, sectorul de drum european din județul Brașov asigură legătura între orașele: Craiova, Pitești, Brașov, Târgu Secuiesc, Onești, Bacău)

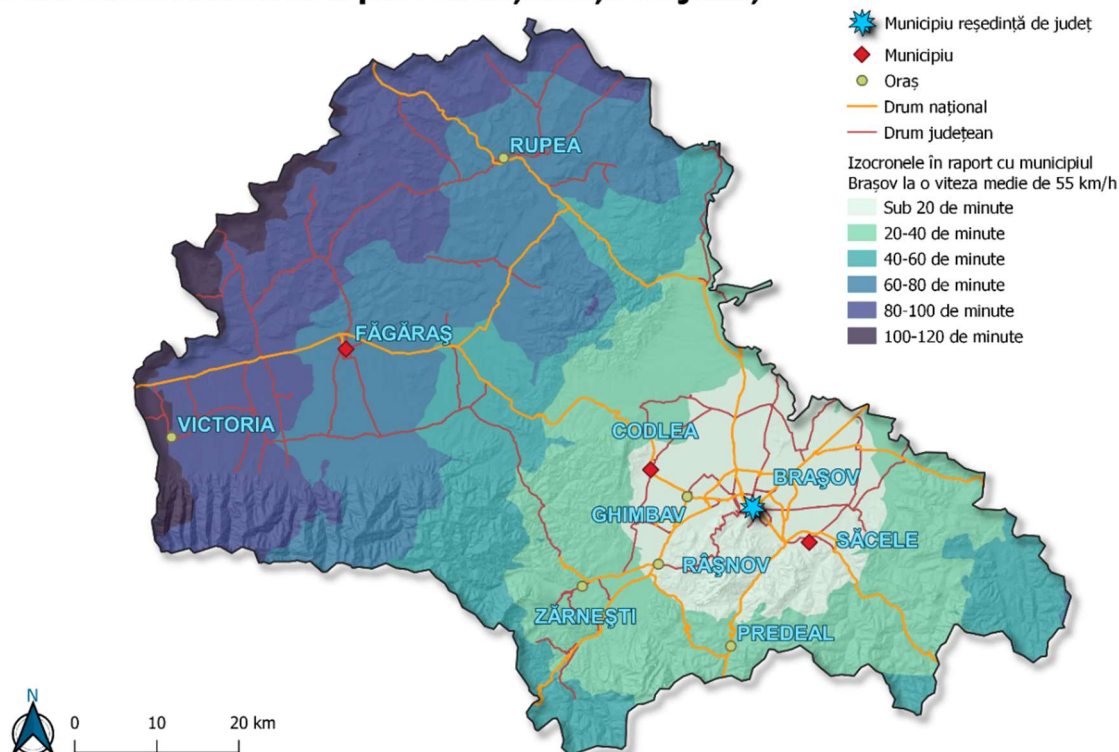
- **Drumuri de importanță națională și județeană:**

- **DN1A:** drum național ce leagă Brașov de București, fiind o alternativă pentru DN1
- **DN10:** drum național ce leagă orașele Buzău de Brașov, traversând Carpații de Curbură prin Pasul Buzău
- **DN73:** drum național ce leagă municipiul Brașov de municipiul Pitești (jud. Argeș)
- **DN73A:** drum național care pornește din Predeal, traversează Țara Bârsei, la Râșnov (intersectându-se cu DN73), orașul Zărnești și ajunge la Șercaia.
- **DN73A:** drum național secundar ce face legătura dintre orașul Ghimbav și Cristian
- **DN 1S:** leagă Drumul European 68, din satul Șercaia cu Drumul European 60 în satul Hoghiz

- **Drumuri județene cu rol de drum național** de legătură pentru orașele și localitățile turistice care nu sunt intersectate de o șosea națională:

- **DJ105C:** leagă orașul Victoria de satul Ucea și DN1
- **DJ105B:** asigură legătura dintre stațiunea turistică Sâmbăta de Sus și DN1
- **DJ104L:** asigură legătura dintre localitatea turistică Viscri și DN 13
- **DJ131C:** asigură legătura dintre satul Racoș și DN 13

Izăcronele rutiere în raport cu reședința de județ

Municipiile Codlea, Săcele și orașele Ghimbav și Râșnov se află în interiorul izocroniei de 20 de minute față de municipiul Brașov. Orașele Zărnești și Predeal se află în zona acoperită de izocrona de 20-40 de minute, iar municipiul Făgăraș și orașul Rupea în izocrona de 40-60 de minute. Orașul Victoria se află la limita maximă a izocroniei de 80-100 de minute.

b. Căi feroviare de transport

- **Căi ferate principale (magistrale feroviare)**

- *magistrala 200* (București - Brașov - Făgăraș - Sibiu - Vințu de Jos - Simeria - Arad - Curtici)
- *magistrala 300* (București - Brașov - Sighișoara - Mediaș - Blaj - Teiuș - Cluj Napoca - Oradea - Episcopia Bihorului)
- *magistrala 400* (București - Brașov - Sfântu Gheorghe - Miercurea Ciuc - Ciceu - Deda - Dej - Baia Mare - Satu Mare - Halmeu)

- **Căi ferate secundare**

- Brașov - Zărnești
- Brașov - Sfântu Gheorghe (jud. Covasna)
- Brașov - Întorsura Buzăului (jud. Covasna)
- Ucea - Victoria

2.2. Distanțele rutiere față de principalele puncte de interes național

- **Distanța dintre Brașov, Capitală și orașele de importanță regională:**

- Brașov și București: 183 km

- Braşov - Târgu Mureş (nord): 170 km
- Braşov - Sibiu (vest): 143 km
- Braşov - Piteşti (sud-vest): 141 km
- Braşov - Buzău (sud-est): 164 km
- Braşov - Bacău (nord-est): 181 km

● **Distanţa de la Braşov la cele mai apropiate aeroporturi:**

- Braşov - Aeroportul Internaţional Sibiu: 145 km
- Braşov - Aeroportul Internaţional Târgu Mureş: 177 km
- Braşov - Aeroportul Internaţional Henri Coandă (Otopeni, Bucureşti): 153 km

2.2. Indicatori statistici privind infrastructura judeţeană de transport

Lungimea totală a drumurilor publice este de **1654** km, dintre care **1047** km sunt modernizaţi (62,8%), iar **73** km cu IUR (îmbrăcăminte uşoară rutieră). Judeţul Braşov se plasează astfel pe locul 9 în România şi pe locul 3 în Regiune în ce priveşte ponderea drumurilor modernizate sau cu îmbrăcăminte uşoară rutieră în totalul reţelei rutiere. Densitatea drumurilor publice este de 30,4 km/100 km², sub media naţională (36,2 km/100 km²).

Lungimea totală a drumurilor naţionale este de 501 km, dintre care 95,6 % modernizate, fiind puţin peste valoarea naţională (95,4 %). Drumurile judeţene însumează 638 km (82,3% modernizate), iar cele comunale 491 km (3,9% modernizate).

Lungimea totală a căilor ferate este 353 de km, dintre care 52,1% electrificate, ponderea la nivel naţional fiind 37,5%. Pe teritoriul judeţului se află un singur nod feroviar major, în municipiul Braşov.

Infrastructura rutieră la 1 ianuarie 2021

Km-

	Drumuri publice Total	din care:								Densitatea drumurilor publice la 100 km ² teritoriu
		Modernizate	Cu IUR ²	Drumuri naţionale	din care:			din care:		
					Modernizate	Cu IUR*	Total	Modernizate	Cu IUR*	
România	86199	40571	21112	17530	16740	635	68669	23831	20477	36,7
Regiunea Centru	11463	6215	1638	2259	2493	25	8938	3722	1613	33,6
Judeţul Braşov	1654	1047	73	501	479	22	1129	544	51	30,4

Sursă: INS, Baza de date TEMPO

Infrastructura feroviară la 1 ianuarie 2021

² îmbrăcăminte uşoară rutieră

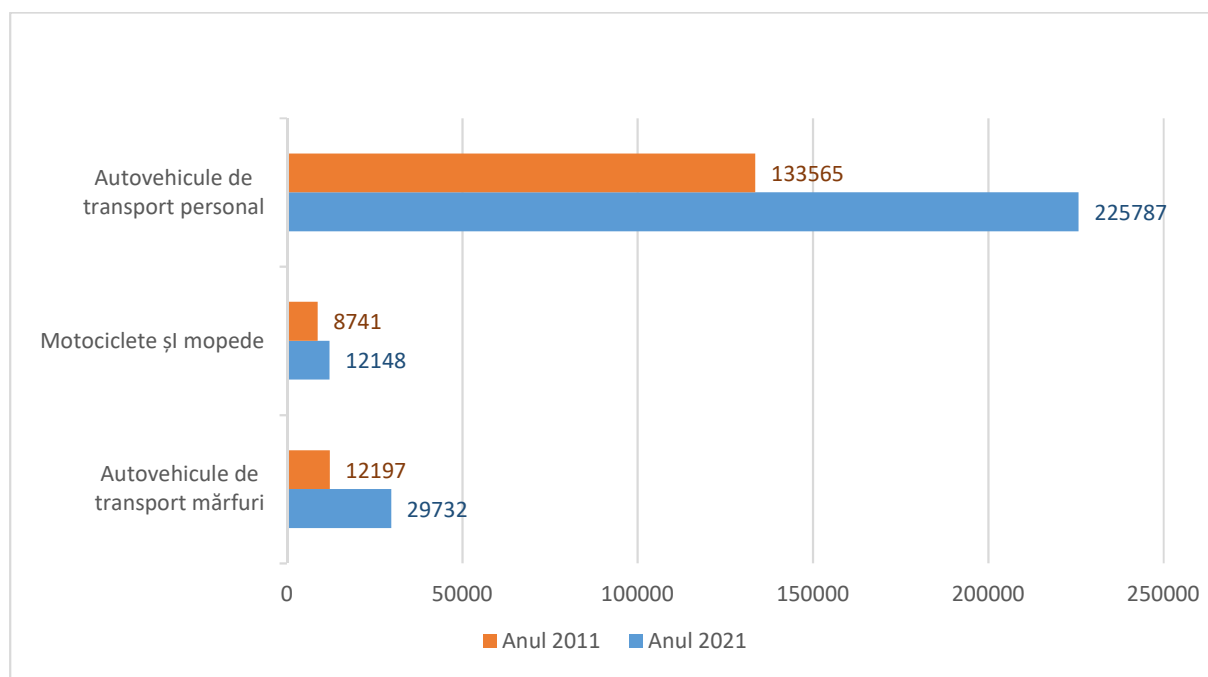
Drumurile modernizate sunt cele care au partea carosabilă acoperită cu una din următoarele categorii de îmbrăcăminţi: beton-ciment, asfaltice de tip greu şi mijlociu şi pavaje din piatră cioplită.

	Căi ferate (km)	
	Total	Electrificate
România	10764	4035
Județul Brașov	359	187

Sursă: INS, Baza de date TEMPO

În perioada 2011-2021 numărul tuturor autovehiculelor a crescut semnificativ:

- Autovehiculele de transport au înregistrat cea mai mare creștere, cu 69%, de la 133565 în anul 2011 la 225787 în anul 2021.
- Motocicletele și mopedele au crescut cu 39%, de la 8741 unități înmatriculate în anul 2011 la 12148 în anul 2021.
- Autovehiculele de transport mărfuri au crescut cu 63,3%, de la 18206 în anul 2011, la 29732 în anul 2021.
-

Rata de creștere/descreștere a autovehiculelor de transport persoane, marfă, motociclete și motorete în 2011 față de 2021

	-%		
	Autovehicule de transport persoane	Motociclete, motorete	Autovehicule de transport marfă
România			
Regiunea Centru	43,3	-42,2	41,9
Județul Brașov	40,8	28,1	38,8

Sursă: INS, Baza de date TEMPO

Rata de motorizare a județului a crescut semnificativ de la 221 mașini la 1000 locuitori în anul 2011 la 405 mașini la 1000 locuitori în anul 2021, fiind peste valoarea națională (396 mașini la 1000 locuitori).

	Rata de motorizare 2011	Rata de motorizare 2021
România	215	396
Județul Brașov	221	405

Sursă: INS, Baza de date TEMPO

Creșterea puternică a numărului de vehicule rutiere de pasageri și de mărfuri într-un interval de timp relativ scurt a determinat dublarea volumului traficului de persoane și mărfuri și, în consecință utilizarea mult mai intensă a rețelei județene de drumuri.

3. Demografie

3.1 Evoluția principalilor indicatori demografici

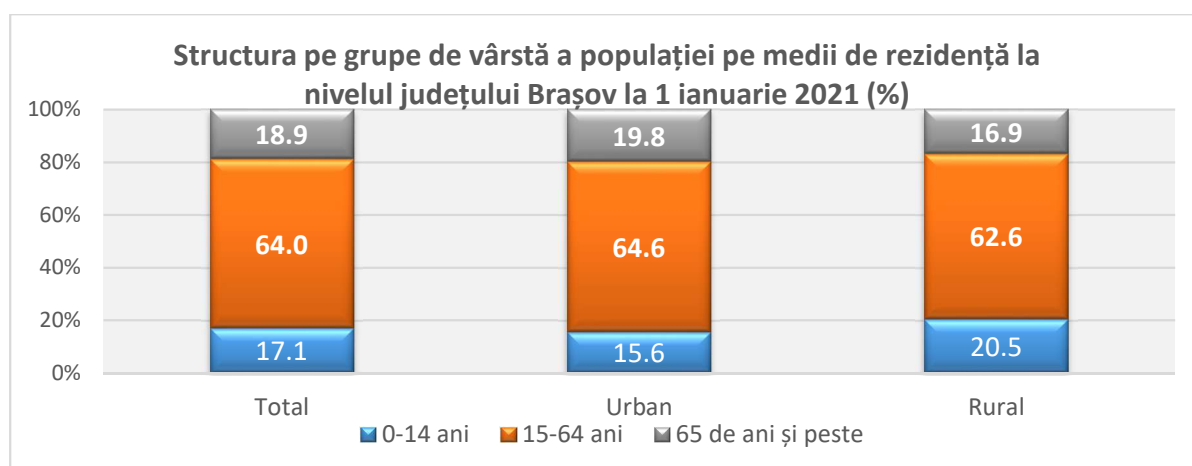
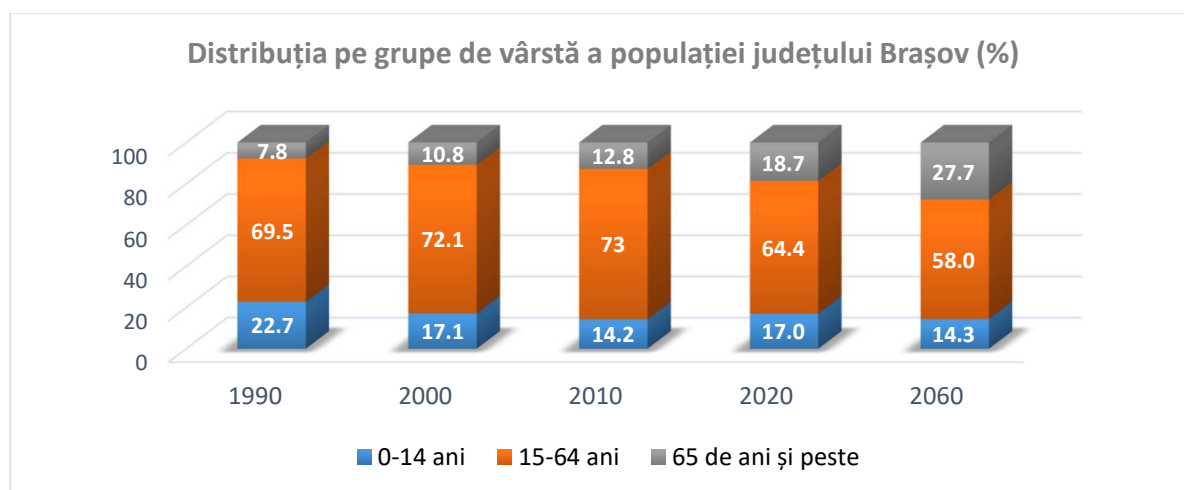
Indicatorul	UM	Județ			Regiunea Centru	România	Uniunea Europeană
		2000	2010	2020	2020	2020	2020
Populația totală	Mii persoane	628.6	598.3	553.5	2309.4	19269.5	447218.8
Pondere populatiei județului la nivel regional/național	%				24.0	2.9	
Densitatea populației	Locuitori/km ²	117.2	111.6	103.2	67.7	80.8	111.9
Pondere populatiei din mediul urban	%	75.6	73.5	70.2	57.2	53.9	75
Structura populației pe grupe de vârstă:							
Pondere populatiei tinere (0-14 ani)	%	17.1	14.2	17.0	16.5	10.2	15.1
Pondere populatiei adulte (15-64 ani)	%	72.1	73	64.4	64.7	70.6	64.1
Pondere populatiei în vârstă (65 de ani și peste)	%	10.8	12.8	18.7	18.8	19.1	20.8
Rata natalității	‰	9.2	10.4	11.5	10.6	10.3	9.1
Rata mortalității	‰	9.2	9.4	12	12.9	13.5	11.6
Rata sporului natural	‰	0	1	-2.1	-3.5	-4.4	-2.5
Speranța de viață	Ani	71.24	75.25	77.37	76.54	76.05	80.4
Raportul de dependență demografică	%	38.7	37.0	55.4	54.6	41.5	56
Rata îmbătrânirii demografice	‰	631.6	901.4	1102.2	1139.6	1869.8	1383.7

Cu o **populație** totală de 553,3³ mii locuitori în 2021, județul Brașov se situează pe poziția 12 în rândul celor 42 județe ale României. Densitatea populației este ridicată (103,2 locuitori/km² în 2021¹), fiind peste cea înregistrată la nivel național (80,5 locuitori/km² în 2021) și regional (67,5 locuitori/km²). La nivelul mediilor de rezidență, în 2021 în județul Brașov, 69,8% din populație era în mediul urban, iar 30,2% în mediul rural, procentele menținându-se în ultimele două decenii.

³ Populația rezidentă la 1 ianuarie 2021 era la nivelul județului Brașov de 553.256 de persoane

În ultimele două decenii, populația județului Brașov s-a redus cu peste o zecime (-12,0%, în 2021 față de 2000), iar în ultimele trei decenii populația județului s-a redus cu o cincime (-20,6%, în 2021 față de 1990), înregistrând un ritm moderat de declin demografic. Potrivit prognozelor demografilor din cadrul Institutului Național de Statistică, județul Brașov ar mai putea pierde 3% din populația actuală până în 2030 și 17,6% până în 2060. La baza acestei evoluții au stat atât scăderea natalității cât și procesul migrațional (migrația internă și externă).

Evoluția **structurii pe grupe de vârstă** pune în evidență un accentuat proces de îmbătrânire demografică, ponderea vârstnicilor mărindu-se de la 7,8% în 1990 la 18,9% în anul 2021, prognoza pentru 2060 fiind de 27,7%. În schimb, ponderea tinerilor a scăzut de la 22,7% în 1990 la 17,1% în 2021, prognoza la orizontul 2060 fiind de 14,3%. Din structura populației la nivel de medii de rezidență din prezent, se evidențiază o pondere mai mică a populației tinere din mediul urban comparativ cu cea din mediul rural.

La nivelul județului Brașov, **rata sporului natural** al populației a înregistrat valori negative în ultimele trei decenii în perioadele 1993-2003 și 2019-2020, în restul anilor valorile fiind pozitive. În 2020 rata sporului natural în județul Brașov era de -2,1‰, valori negative mai mici față de cele la nivel regional (-3,5‰) și național (-4,4‰). În 2020, în mediul urban din județul Brașov valoarea sporului natural era de -3,62‰, iar în mediul rural de +2‰.

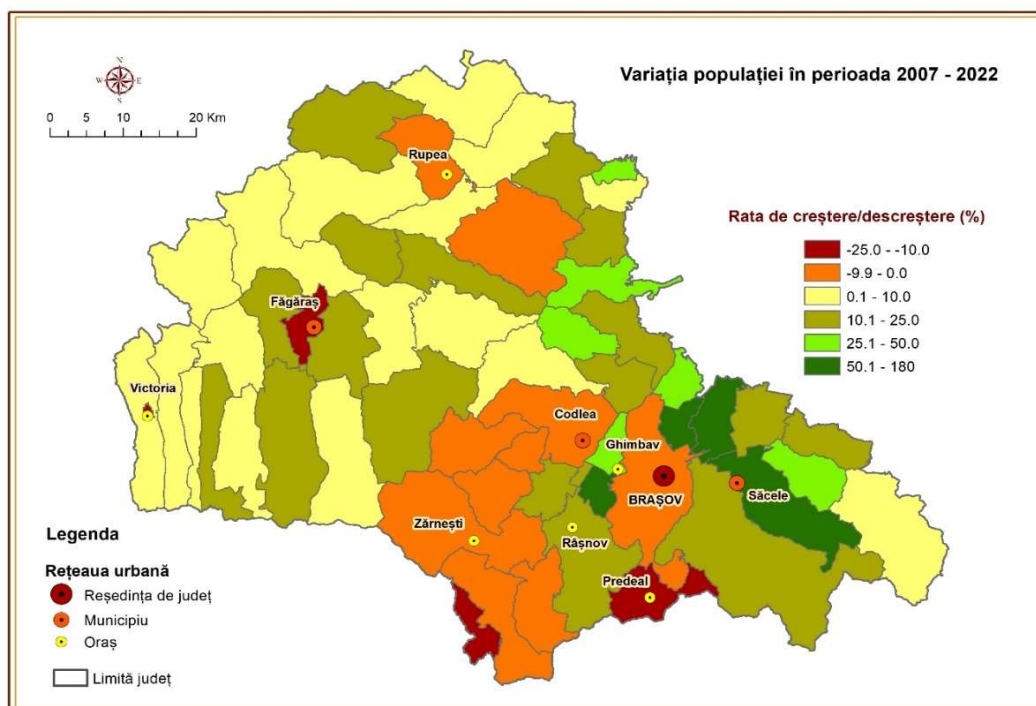
Rata natalității a avut o evoluție sinusoidală în ultimele trei decenii ajungând în 2020 la 11,5‰ în județul Brașov (10‰ în mediul urban și 15‰ în mediul rural), fiind mai mare față de cea la nivel național (10,3‰) și regional (10,6‰).

Rata mortalității a crescut vizibil în ultimele trei decenii ajungând în 2020 la 12‰ în județul Brașov (12‰ în mediul urban și 12,1‰ în mediul rural), fiind mai mică față de cea la nivel național (13,5‰) și regional (12,9‰).

Ca urmare a scăderii ponderii populației tinere (0-14 ani), **raportul de dependență demografică** s-a redus în perioada 1990-2010 de la 43,9% la 37,0%, însă în următorul deceniu se observă o creștere, ajungând în 2021 la 56,2%. Ca urmare a creșterii ponderii populației vârstnice se estimează că raportul de dependență demografică va ajunge în 2060 la 72,5%. Ca efect al acestor modificări ale structurii pe vârste, **rata îmbătrânirii demografice** a crescut în ultimele trei decenii de la 343,6 ‰ în 1990 la 1111,0‰ în 2021, observându-se o triplare, valoarea acestui indicator. Potrivit prognozelor demografice la orizontul anului 2060 rata îmbătrânirii demografice ar putea ajunge, în varianta medie de prognoză, la 1935,6‰, fiind sub media națională (2302,3‰). Aceste valori plasează județul Brașov printre județele cu un ritm mediu de îmbătrânire demografică din România.

În ultimele trei decenii s-a înregistrat o creștere a **șperanței de viață** de la 70,68 ani în 1990 la 77,37 ani în 2020, durata medie a vieții fiind similară cu cea la nivel regional și național.

Analizate în profil teritorial, evoluțiile demografice mai sus amintite se desfășoară în mod diferit. Există zone cu un puternic dinamism economic și social precum zona metropolitană a municipiului Brașov, unde în partea vestică se observă o scădere a populației, iar în partea estică o creștere a populației. În partea central vestică a județului, care cuprinde părți însemnate din Podișul Transilvaniei, se observă o creștere a populației în mediul rural și o descreștere în mediul urban.

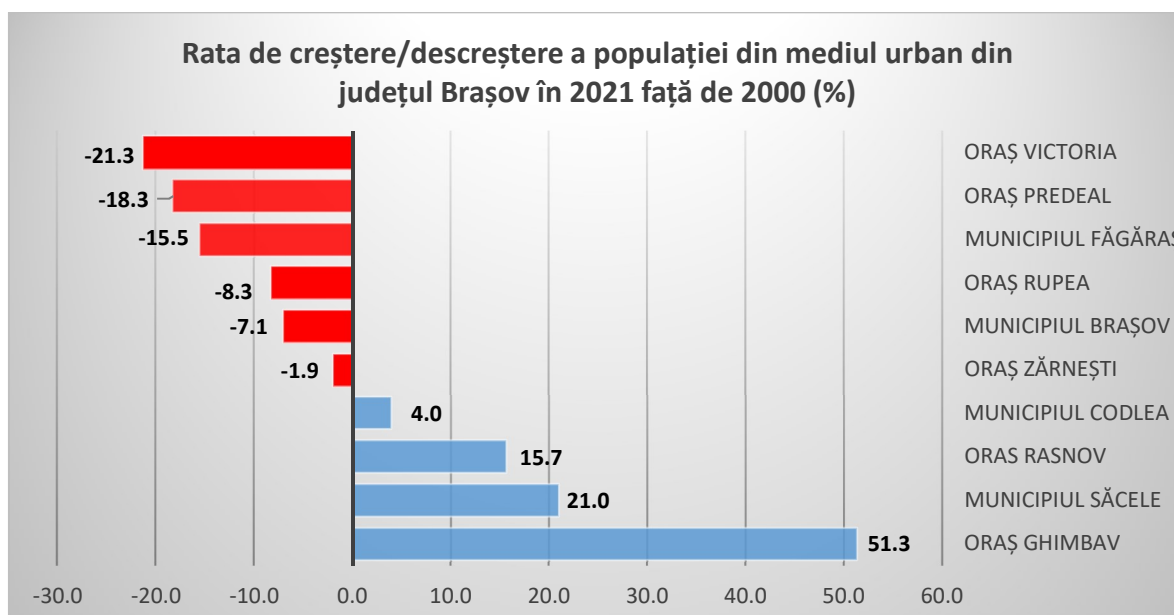
3.2. Populația la nivel de localitate

Rata de urbanizare la nivelul județului Brașov era în 2021 de 69,8%, fiind superioară celei înregistrată la nivel regional și național. Rețeaua localităților urbane cuprinde 4 municipii și 6 orașe. Dintre acestea, un municipiu are o populație mai mare de 250.000 locuitori, două municipii au o populație mai mare de 30.000 locuitori, trei localități urbane au între 10000 și 30000 locuitori, iar patru orașe au sub 10000 locuitori.

Populația⁴ localităților urbane din județul Brașov la 1 iulie 2021

Total județ	638707
Total mediul urban	458772
MUNICIPIUL BRAȘOV	287432
MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ	37658
MUNICIPIUL SĂCELE	36969
ORAȘ ZĂRNEȘTI	26139
MUNICIPIUL CODLEA	25633
ORAȘ RASNOV	18490
ORAȘ VICTORIA	8174
ORAȘ GHIMBAV	7594
ORAȘ RUPEA	5940
ORAȘ PREDEAL	4743

Sursa: Institutul Național de Statistică

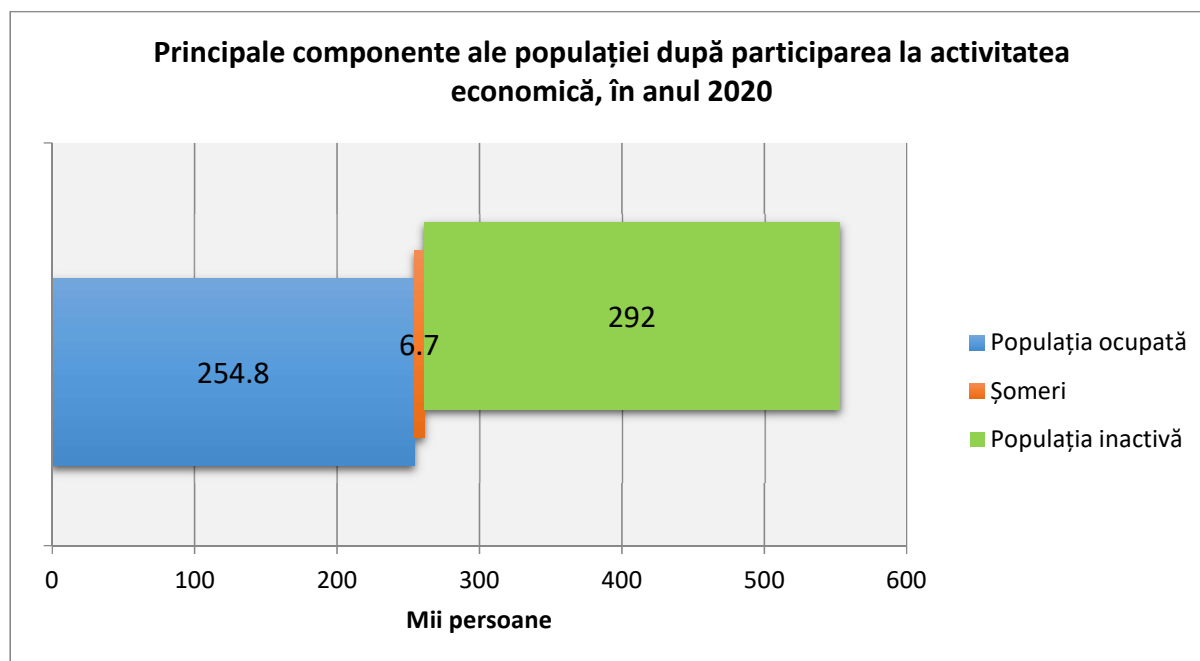
În ultimele două decenii, la nivelul mediului urban din județul Brașov, cea mai mare creștere a populației s-a înregistrat în orașul Ghimbav (+51,3%) urmat la mare distanță de municipiul Săcele (+21,0%) și orașul Râșnov (+15,7%), la polul opus cu cele mai mari scăderi fiind orașele Victoria (-21,3%) și Predeal (-18,3%) și municipiul Făgăraș (-15,5%).

⁴ Populația după domiciliu la 1 iulie 2021

La nivelul mediului rural din județul Brașov, în ultimele două decenii, cele mai mari creșteri le populației s-au înregistrat în comunele Sânpetru (+219,7%), Hărman (+75,4%), Cristian (+71,7%), Târlungeni (+63,2%), Budila (+49,2%), Măieruș (+47,5%), Ticușu (+45,5%), Bod (+44,8%). Cele mai mari descreșteri ale populației s-au înregistrat în comunele Poiana Mărului (-38,8%), Ormeniș (-35,2%), Fundata (-34,3%), Viștea (-32,9%), Voila (-24,8%), Hălchiu (-17,1%).

3.3.Participarea populației la activitatea economică

Din cele 553,5 mii persoane, reprezentând populația totală a județului Brașov în 2020, **populația activă** numără 261,5 mii persoane (47,2% din total), în timp ce **resursele de muncă** însumează 349,1 mii persoane, reprezentând 63,1% din populația județului (aici fiind incluse toate persoanele în vârstă de muncă, apte de lucru precum și persoanele în afara vârstei de muncă, aflate în activitate). Diferența de **87,6** mii persoane este constituită din studenții și elevii în vârstă de muncă care frecventează cursuri de zi, femeile casnice și alte categorii de persoane neocupate. **Populația inactivă** numără 292 mii persoane în 2020 (52,7% din total), fiind alcătuită din elevi și studenți, pensionarii care nu realizează alte venituri în afara pensiei, femei casnice, copiii și adulții care nu au statut de elev, respectiv pensionar și care sunt întreținuți de familie, stat sau organizații private.

4. Economia

4.1. Indicatori macroeconomici

4.1.1. Produsul Intern Brut

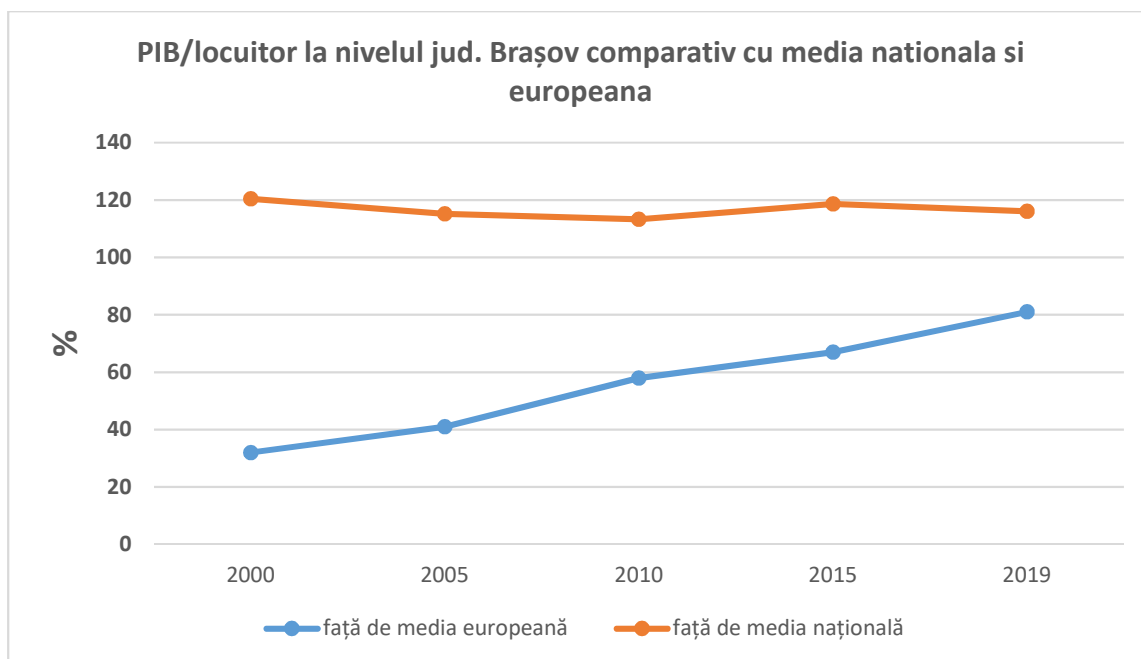
Valoarea, structura produsului intern brut al județului Brașov

	UM	2000	2005	2010	2015	2019
Produsul intern brut	Mil lei preturi curente	2.749,3	9.233,1	17.617,6	23.432,2	35.171,2
Structura VAB						
 Agricultura	%	9,0	5,7	3,6	3,0	2,1
 Industria	%	31,2	33,5	31,3	28,9	27,8
 Construcții	%	5,5	7,1	12,6	8,0	7,2
 Servicii	%	54,3	53,7	52,6	60,1	62,9
PIB/ locuitor	Euro PCS	5.900	9.100	14.500	18.400	25.200
PIB/loc în raport cu media națională	%	120	115	113	119	116
PIB/loc în raport cu media europeană	%	32	41	58	67	81

Sursa: Calcule pe baza datelor Institutului Național de Statistic și EUROSTAT

Produsul intern brut realizat la nivelul județului Brașov în anul 2019 însumează 35,2 miliarde lei prețuri curente. Structura acestuia relevă predominanța sectorului serviciilor și a industriei (62,9% respectiv 27,8% din total), cota agriculturii fiind de doar 2,1% din PIB iar cea a sectorului construcțiilor de 7,2%.

Produsul intern brut/ locuitor la nivelul județului Brașov a atins 25.200 euro PCS (euro la paritatea puterii de cumpărare standard), valoare peste cea a indicatorului la nivel național (21.700 euro PCS). Comparativ cu alte state europene, PIB/locuitor la nivelul județului Brașov ajunge la 81% din media europeană. Acest raport a crescut de peste 2,5 ori în ultimii 20 de ani, datorită ritmului superior de creștere economică înregistrat în județul Brașov.

Evoluția structurii valorii adăugate brute (VAB) la nivelul județului Braşov

	2000	2005	2010	2015	2019
Agricultură, silvicultură, pescuit	9,0	5,7	3,6	3,0	2,1
Industrie	31,2	33,4	31,3	28,9	27,8
Construcții	5,5	7,1	12,6	8,0	7,2
Comerț, hoteluri și restaurante, transporturi, comunicații	27,3	25,9	17,8	26,6	29,2
Intermedieri financiare, tranzacții imobiliare, închirieri și activități profesionale	17,1	15,1	21,0	21,5	18,1
Administrație publică, învățământ, sănătate și asistență socială	9,9	12,8	13,7	12,0	15,6

Sursa: Calcule pe baza datelor Institutului Național de Statistică

Agricultura și silvicultura și-au redus ponderea în valoarea adăugată brută la nivel județean de la 9% în 2000 la 2,1% în 2019, în timp ce ponderea industriei fluctuează între 27,8% și 33,4%. Creșteri au înregistrat sectorul construcțiilor, intermedierile financiare și serviciile pentru întreprinderi precum și sectorul administrație publică, învățământ și sănătate.

4.1.2. Investițiile străine directe

Primele județe ale României în funcție soldul ISD la 31.12.2020

Județul	Valoarea ISD (milioane euro)	Poziția	Județul	Valoarea ISD/locuitor (euro/locuitor)
București	48713	1	București	26542,9

Ilfov	5876	2	Ilfov	12072,1
Timiș	4579	3	Timiș	6486,6
Brașov	2668	4	Brașov	4820,1

Sursa: BNR

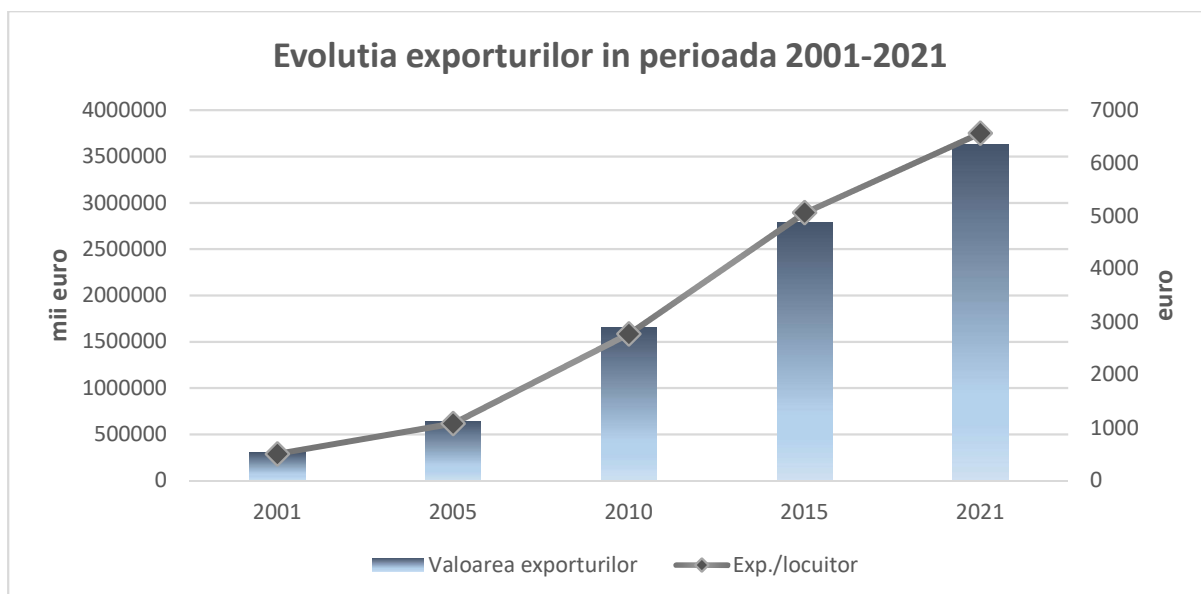
Conform datelor publicate de către BNR, județul Brașov ocupa **a 4-a poziție la nivel național în ce privește soldul investițiilor străine directe (ISD)** la finalul anului 2020. Cu o valoare de peste 2,6 miliarde de euro, investițiile străine din județul Brașov reprezintă 3,1% din valoarea investițiilor străine de la nivelul României, respectiv 31,5% din valoarea investițiilor străine din Regiunea Centru. În ceea ce privește investițiile străine pe locuitor, cu o valoare de 4820,1 euro/locuitor, județul Brașov se situează peste media regională (3662,5 euro/locuitor) și peste media națională (4505,3 euro/locuitor), ocupând **a4-a poziție la nivel național prin prisma acestui indicator**.

4.1.3. Exporturi

	UM	2001	2010	2015	2021
Valoarea exporturilor	mii euro	303492	1659210	2788931	3632249
Ponderea în exporturile României	%	2,4	4,4	5,1	4,9
Exporturi/ locuitor	euro/locuitor	509	2773	5060	6565

Sursa: Institutul Național de Statistică

Exporturile de mărfuri joacă un rol tot mai important în dezvoltarea economică a județului Brașov. Principalele mărfuri exportate în anul 2021 au fost mașinile și echipamentele electrice (39% din total), mijloacele de transport (25,5% din total), metale comune și articolele din metal (15% din total). Materialele plastice, cauciucul și articole din acestea dețin o pondere mică dar nu neglijabilă în exportul județului (aproximativ 5% din total). Exporturile județene au crescut într-un ritm accelerat, valoarea mărfurilor exportate mărindu-se de 12 ori între 2001 și 2021, ajungând la 3,63 miliarde euro. Astfel, ponderea județului în exporturile naționale a crescut de la 2,4% la 4,9%, ceea ce arată că județul Brașov a devansat tendința de creștere a exporturilor la nivel național. Valoarea exporturilor pe locuitor a crescut constant în perioada 2001 – 2021, valoarea acestora crescând de la 509 euro/locuitor la 6565 euro/locuitor, plasându-ne astfel peste media națională care în anul 2021 era 3890 euro/locuitor.

4.2. Profil economic sectorial

Chiar dacă ponderea industriei în totalul valorii adăugate brute și în ce privește ocuparea forței de muncă la nivel județean s-a redus în ultimii 15-20 ani, industria își păstrează locul important în ansamblul economiei județului Brașov. Cea mai mare parte a volumului de investiții economice s-a îndreptat spre industrie, aceasta fiind totodată principala sursă de exporturi. Deși numeric predomină întreprinderile de mici dimensiuni, cea mai mare parte a producției industriale este realizată de întreprinderile mari și mijlocii.

În prezent, industria componentelor și subansamblelor auto, industria echipamentelor electrice, fabricarea de sisteme pentru acoperișuri și fabricarea de pompe și compresoare sunt pilonii principali ai industriei județului Brașov. Industria mijloacelor de transport (fabricarea componentelor și subansamblelor auto), industria echipamentelor electrice și ITC au beneficiat de cele mai mari investiții din sectorul economic, în special din partea companiilor străine și primele două asigură în prezent peste 65% din exporturile județului. Una din industriile de vârf, cu o tradiție importantă în județul Brașov este industria aeronautică, în județ există firme care produc și assemblează componente pentru aeronavele Airbus, asigură mentenanța și reparațiile necesare elicopterelor și care au activități de proiectare și inginerie în domeniul componentelor de avioane și aerostururilor. Alte activități importante sunt industria de fabricare a hârtiei și cartonului și industria fabricării materialelor plastice.

Ponderi semnificative în ultimii ani înregistrează și unele activități din sfera serviciilor ITC (dezvoltare, producție și asamblare de produse hardware și software, comerț cu specific IT, consultanță, service, mentenanță și asistență tehnică), comerțul cu ridicata și cu amănuntul, transporturile rutiere și din construcții.

4.2.1. Industrie și servicii

Activitățile reprezentative pentru județul Brașov în anul 2020:

Clasa conform CAEN rev. 2	CA anuală (milioane lei)	Ponderea în totalul CA județeană (%)
2932 Fabricarea altor piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule	4.407,5	8,3
4639 Comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, băuturi și tutun	4.240,3	8,0
2815 Fabricarea lagărelor, angrenajelor, cutiilor de viteza și a elementelor mecanice de transmisie	2.666,0	5,0
4120 Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	2.139,3	4,0
4941 Transporturi rutiere de mărfuri	1.747,0	3,3
4690 Comerț cu ridicata nespecializat	1.411,4	2,7
4646 Comerț cu ridicata al produselor farmaceutice	1.581,2	3,0
2931 Fabricarea de echipamente electrice și electronice pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule	1.171,4	2,2
4711 Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	910,6	1,7
2550 Fabricarea produselor metalice obținute prin deformare plastică; metalurgia pulberilor	865,9	1,6

Sursa: ONRC

Principalele firme cu sediul în județul Brașov după cifra de afaceri:

- Comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, băuturi și tutun: **SELGROS CASH & CARRY SRL (LOCUL 1 la nivel național în activitatea respectivă)**
- Fabricarea altor piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule: **AUTOLIV ROMANIA SRL (LOCUL 1 la nivel național în activitatea respectivă), JOYSONQUIN AUTOMOTIVE SYSTEMS ROMANIA S.R.L. (LOCUL 13 la nivel național în activitatea respectivă), ROPHARMA SA (LOCUL 7 la nivel național în activitatea respectivă)**
- Fabricarea lagărelor, angrenajelor, cutiilor de viteza și a elementelor mecanice de transmisie: **SCHAEFFLER ROMANIA SRL (LOCUL 2 la nivel național în activitatea respectivă)**
- Fabricarea de echipamente electrice și electronice pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule **PREH ROMANIA SRL (LOCUL 6 la nivel național în activitatea respectivă)**
- Fabricarea produselor metalice obținute prin deformare plastică; metalurgia pulberilor: **BILKA STEEL SRL (LOCUL 1 la nivel național în activitatea respectivă)**
- Fabricarea de pompe și compresoare: **STABILUS ROMANIA SRL (LOCUL 1 la nivel național în activitatea respectivă)**
- Comerț cu ridicata și cu amănuntul în magazine specializate al produselor farmaceutice: **EUROPHARM HOLDING SA (LOCUL 10 la nivel național în activitatea respectivă), ROPHARMA LOGISTIC S.A. (LOCUL 12 la nivel național în activitatea respectivă)**
- Fabricarea produselor obținute din prelucrarea țițeiului: **TOTALENERGIES MARKETING ROMANIA S.A. (LOCUL 3 la nivel național în activitatea respectivă)**

- Comerț cu ridicata al aparatelor electrice de uz gospodăresc, al aparatelor de radio și televizoarelor: **VISUAL FAN S.A. (LOCUL 4 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Comerț cu ridicata al produselor lactate, ouălor, uleiurilor și grăsimilor comestibile: **DELACO DISTRIBUTION SA (LOCUL 2 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Fabricarea altor produse din cauciuc: **HUTCHINSON S.R.L. (LOCUL 2 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Transporturi rutiere de mărfuri: **DUVENBECK LOGISTIK SRL (LOCUL 7 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Fabricarea subansamblurilor electronice (module): **MIELE TEHNICA SRL (LOCUL 5 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Fabricarea calculatoarelor și a echipamentelor periferice: **BENCHMARK ELECTRONICS ROMANIA SRL (LOCUL 2 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Fabricarea hârtiei și cartonului: **DS SMITH PAPER ZARNESTI S.R.L. (LOCUL 2 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții și echipamentelor sanitare: **HOLVER SRL (LOCUL 6 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Fabricarea materialelor plastice în forme primare: **PUROLITE S.R.L. (LOCUL 1 la nivel național în activitatea respectiva)**

4.2.2. Agricultură

Județul Brașov dispune de un potențial agricol semnificativ. Terenurile arabile însumează aproape 121 mii hectare, pășunile 99 mii hectare, fânețele peste 60 mii hectare, livezile aproape 1300 hectare. Terenurile arabile sunt localizate cu precădere în depresiunile Brașovului și Făgărașului. Solurile se încadrează în clasa de fertilitate medie și în mai mică măsură în clasa de fertilitate ridicată, iar condițiile de climă permit cultivarea majorității cerealelor, furajelor, legumelor și plantelor tehnice. Județul Brașov este unul din cei mai mari producători de cartofi și sfeclă de zahăr la nivel național, iar producția agricolă este sprijinită de cercetarea aplicată, aici avându-și sediul singurul institut de cercetare de profil din România - *Institutul de Cercetare-Dezvoltare pentru Cartof și Sfeclă de zahăr Brașov*. În ultimii 5 ani, s-au redus semnificativ suprafețele ocupate de livezi și culturi de viță de vie.

Utilizarea terenurilor

	-ha-			
	2000	2005	2010	2014*
Suprafața agricolă totală, din care	297367	297213	277574	281251
• Terenuri arabile	132909	118021	116533	120528
• Pășuni	117649	119877	99486	98548
• Fânețe	72328	56566	60139	60836
• Vii	188	188	3	60
• Livezi	2561	2561	1413	1279
Păduri	199315	199314	210128	206466
Ape	6645	6645	5953	5867

	2000	2005	2010	2014*
Alte terenuri	32982	33137	42654	42725

Sursa: Institutul Național de Statistică

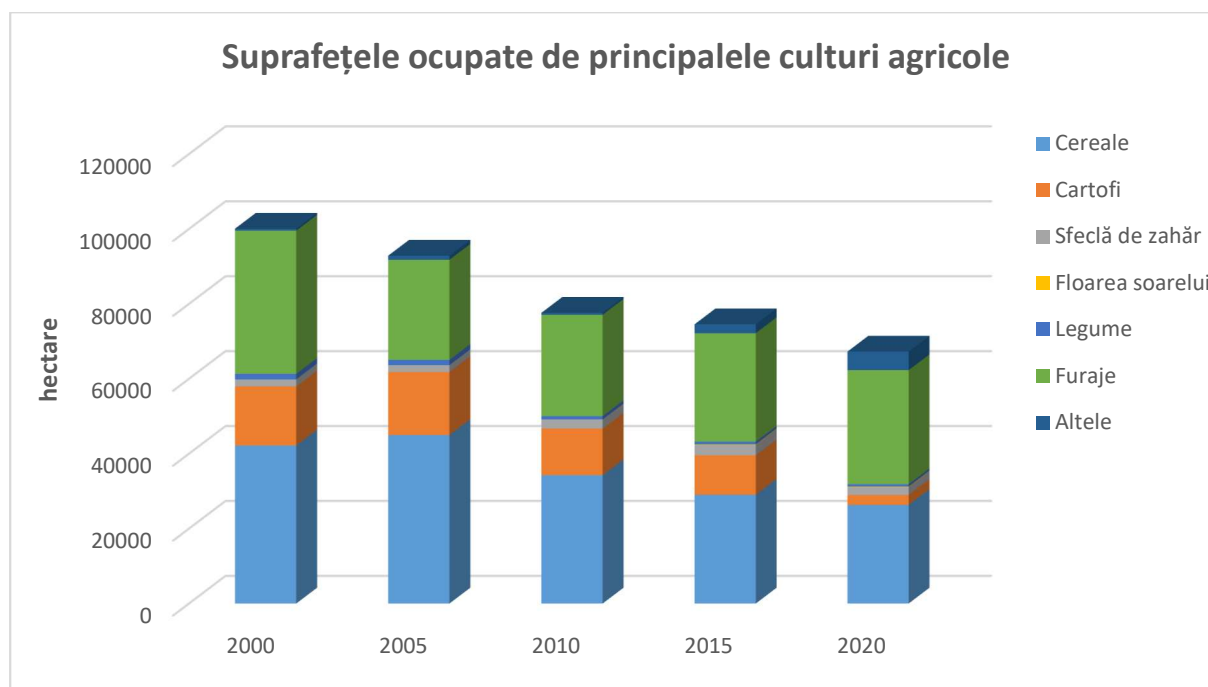
Pana la finalizarea acțiunii de cadastrare a tarii, de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, seriile de date sunt blocate la nivelul anului 2014.

Suprafața arabilă cultivată este în continuă diminuare în perioada 2000 - 2020, aceasta reprezentând doar 55,8% din terenurile arabile. Predomină cultura furajelor 45,3% din total, urmate de cereale 39,2% din suprafața cultivată și de cartofi 4%. Alte suprafețe importante sunt cultivate cu sfeclă de zahăr.

Suprafața cultivată

	2000	2005	2010	2015	2020
Total, din care	100066	92864	77606	74550	67266
• Cereale	42188	44997	34280	29038	26344
• Cartofi	15787	16833	12437	10551	2660
• Sfeclă de zahăr	1879	1804	2434	2779	2085
• Floarea soarelui	0	0	0	136	133
• Legume	1472	1410	879	696	633
• Furaje	38228	26733	27068	28980	30448

Sursa: Institutul Național de Statistică

Numărul de mașini și utilaje agricole este în creștere. Cu suprafață medie de 27 hectare teren arabil/ tractor, județul Brașov se plasează peste media națională (40 hectare teren arabil/ tractor).

Parcul de mașini și utilaje agricole

	-nr-				
	2000	2005	2010	2015	2020
Tractoare	4127	4510	4693	4559	4521
Pluguri	2768	3256	3868	3945	3194
Semănători mecanice	776	978	1100	1179	1025
Combine pentru recoltat	1222	1404	1464	1489	1404

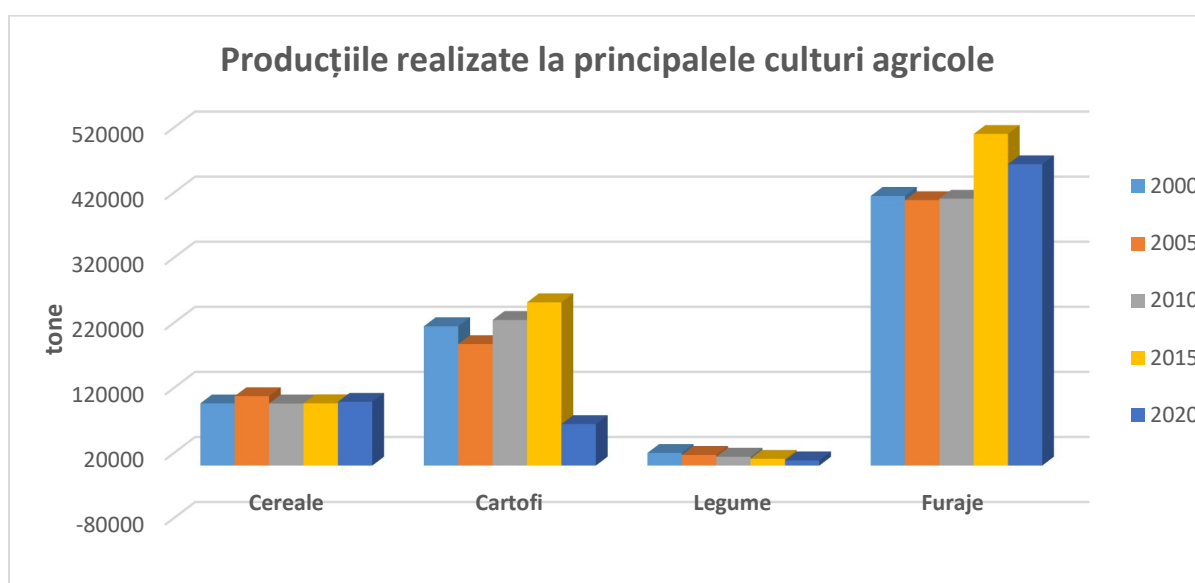
Sursa: Institutul Național de Statistică

Caracterizate prin producții la hectar peste mediile naționale la majoritatea culturilor, producția agricolă vegetală înregistrează variații importante de la un an la altul, depinzând într-o măsură considerabilă de factori climatici. În ultimii 20 de ani în județul Brașov cantitatea producției vegetale s-a aflat pe un trend ascendent în cazul tuturor categoriilor ce se regăsesc în tabelul de mai jos cu excepția producției de cartofi și de alte legume.

Producția agricolă vegetală

	-tone-				
	2000	2005	2010	2015	2020
Cereale	95553	106662	95392	95696	97949
Cartofi	214103	186650	223745	250787	63735
Sfeclă de zahăr	28058	36331	70323	109895	50137
Floarea soarelui	0	0	0	252	199
Legume	19460	16311	13623	10345	7946
Furaje	414309	407833	409971	509488	462961
Fructe (excl. struguri)	6503	7701	4685	5824	15705
Struguri	46	0	0	0	46

Sursa: Institutul Național de Statistică

Zootehnia este o subramură importantă a agriculturii județului, realizând în 2020 peste 58% din valoarea totală a producției la nivel de ramură. Efectivele de animale sunt în creștere la toate speciile cu excepția bovinelor, avicultura și creșterea oilor înregistrând cele mai mari creșteri în perioada 2000-2020.

Efectivele de animale

	-capete-				
	2000	2005	2010	2015	2020
Bovine	67039	62749	58312	59801	54485
Porcine	101359	100117	80627	106139	102152
Ovine	224625	256717	338014	372430	423323
Păsări	1867928	2338309	2488516	2459588	3251199

Sursa: Institutul Național de Statistică

4.2.3. Turism

Turismul beneficiază în județul Brașov de un potențial important, reprezentat de cadrul natural deosebit și de obiectivele sale culturale de certă valoare.

Arealul montan, prin **Masivul Făgăraș** (supranumiți Alpii Transilvaniei datorită înălțimii și masivității lor), **Masivul Piatra Craiului** (ce include pe teritoriul județului cea mai mare parte a **Parcului Național Piatra Craiului**), **Munții Bucegi** (cuprinzând o parte din **Parcul Natural Bucegi**) și **Carpații de Curbură** constituie principala zonă de atracție turistică a județului Brașov.

Județul Brașov dispune de două dintre cele mai moderne stațiuni de iarnă ale României - Poiana Brașov și Predeal - alături de care se dezvoltă alte stațiuni mai mici (Pârâul Rece, Timișu de Sus, Bran, Sâmbăta de Sus. Investițiile realizate în ultimii ani și cele ce se preconizează perioada următoare în vederea modernizării și extinderii unităților de primire turistică și a facilităților oferite pentru practicarea sporturilor de iarnă vor spori atractivitatea celor 2 stațiuni turistice. De altfel, Brașovul își dispută cu județul Prahova întâietatea în ce privește turismul de iarnă.

Îmbinând farmecul rustic cu atracțiile naturale, agroturismul este una din formele de turism care a cunoscut o dezvoltare remarcabilă în ultimii ani, fiind bine reprezentat în zona Bran-Moeciu. Situat între Munții Piatra Craiului și Munții Bucegi, în partea nordică a culoarului Rucăr-Bran, arealul Bran- Moeciu este zona cu cel mai dezvoltat turism rural din România. Peisajul natural încântător, localitățile pitorești situate până la altitudini de peste 1000 metri, tradițiile pastorale și cele culinare bine păstrate au constituit premisele apariției și dezvoltării turismului în această zonă rurală.

Turismul cultural a cunoscut o dezvoltare semnificativă în ultimii ani. Principala atracție o reprezintă orașul **Brașov**, cu numeroase obiective cultural-istorice (Biserica Neagră, Casa Sfatului, fortificațiile medievale, Muzeul primei școli românești, Biserica Sf. Nicolae etc) și gazda unor importante evenimente culturale. De interes turistic sunt și localități mai mici precum municipiul Făgăraș (cetate medievală), Bran (cu binecunoscutul castel medieval), Râșnov, Rupea, Feldioara, (cetăți țărănești), Viscri, Prejmer, Hărman (biserici fortificate, primele două fiind incluse în patrimoniul UNESCO), Sâmbăta de Sus (importantă mănăstire ortodoxă) dar și alte numeroase obiective culturale amplasate în toate zonele județului, încă neincluse în circuitele turistice.

Nu în ultimul rând trebuie amintit turismul de afaceri care a luat amploare în ultimii ani, fiind potențat atât de interesul oamenilor de afaceri străini pentru zona Brașov cât și de poziția geografică a Brașovului - în centrul României și de condițiile de cazare de înalt nivel și facilitățile oferite în cadrul structurilor de primire din Brașov și Predeal.

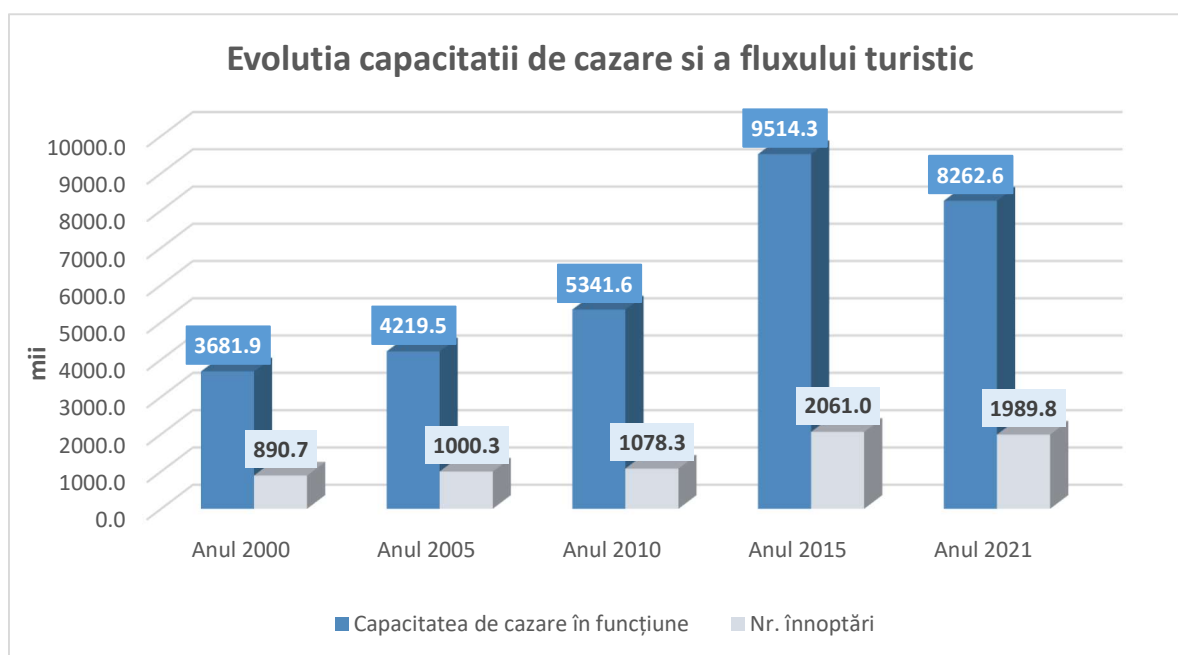
Evoluția principalilor indicatori ai activității turistice

	UM	2000	2005	2010	2015	2021
Capacitate de primire existentă	locuri	10549	12037	16742	28616	28887
Capacitate de primire în funcțiune	mii locuri-zile	3681,9	4219,4	5341,6	9514,3	8262,6
Număr sosiri	mii	326,4	448,1	510,2	997,6	1028,5
Număr înnoptări	mii	890,7	1000,3	1078,3	2061,0	1989,8

Sursa: Institutul Național de Statistică

Capacitatea de primire la 31 iulie 2021 cuprindea 28.887 locuri în 901 unități de cazare (121 dintre acestea fiind hoteluri), multe dintre acestea fiind unități noi sau recent modernizate.

Fluxul turistic, evidențiat atât de numărul de sosiri (turiști cazați) cât și de numărul de înnoptări înregistrează un trend ascendent în ultimii 20 de ani, ceea ce arată că în această perioadă s-au depus eforturi în demersul de atragere a turiștilor, fiind totodată diversificată oferta turistică și a oportunităților de petrecere a concediului în vederea prelungirii sejurului turiștilor în județul Brașov.

4.3. Indicatori privind mediul antreprenorial

4.3.1. Dinamica antreprenorială

Indicatori privind evoluția întreprinderilor familiale, persoanelor fizice autorizate și întreprinderilor active

	Întreprinderi familiale (nr.)	Persoane fizice autorizate (nr.)	Întreprinderi active (nr.)	Întreprinderi active la 1000 locuitori (nr./1000 loc.)
Anul 2005	1247	5953	16795	28,2
Anul 2010	255	7794	17617	29,4
Anul 2015	221	8751	18185	33,0
Anul 2020	209	9018	22763	41,1

Numărul întreprinderilor familiale a scăzut mult în perioada 2005-2020, în schimb numărul întreprinderilor active și mai ales al persoanelor fizice autorizate a crescut constant, creșterea fiind de 36%, respectiv 52%. Raportat la 1000 locuitori, numărul de firme active (41,1) depășește atât media regională (31,9) cât și pe cea națională (32,3) în anul 2020.

Întreprinderile active din județul Brașov, după activitatea principală și clasa de mărime, în anul 2020

-nr-

	Total	din care			
		0-9 sal.	10-49 sal.	50-249 sal.	peste 250 sal.
Total	22763	20727	1674	295	67
Agricultura, silvicultura si pescuit	489	412	69	6	2
Industria extractiva	18	14	4	0	0
Industria prelucrătoare	2155	1713	298	106	38
Energie electrică și termică, gaze și apă	122	86	23	10	3
Construcții	2596	2286	269	41	0
Comerț	5539	5091	399	43	6
Transport si depozitare	1922	1775	128	14	5
Hoteluri si restaurante	1465	1259	186	19	1
Informații si comunicații	1075	1014	49	9	3
Intermedieri financiare si asigurări	254	241	12	1	0
Tranzacții imobiliare	867	840	23	4	0
Activități profesionale, științifice si tehnice, activități de servicii administrative si activități de servicii suport	3918	3731	149	32	6
Învățământ	300	292	8	0	0

Sănătate si asistenta sociala	832	792	31	6	3
Activități de spectacole, culturale si recreative	477	464	10	3	0
Alte activități de servicii	734	717	16	1	0

Sursa: Institutul Național de Statistică

Notă: *Întreprinderea activa este entitatea care, din punct de vedere economic este activa (in perioada de observare), respectiv realizează bunuri sau servicii, înregistrează cheltuieli si întocmește bilanț contabil.*

La finele anului 2020, în județul Brașov existau 22763 firme active, 91% dintre acestea încadrându-se în clasa microîntreprinderilor, 7,4% în clasa întreprinderilor mici, 1,3% în cea a întreprinderilor mijlocii și doar 67 firme (0,3% din total), se situau în categoria întreprinderilor mari.

Predomină firmele având ca activitate principală comerțul (24,3% din total), urmate de cele din domeniul activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative si activități de servicii suport (17,2%), construcții (11,4%) și de companiile din industria prelucrătoare (9,5%).

38 din cele 67 firme mari, cu peste 250 salariați, activează în industria prelucrătoare, câte 6 sectorul domeniul activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative si activități de servicii suport respectiv în Comerț, 5 în sectorul Transport si depozitare, câte 3 în sectoarele Energie electrică și termică, gaze și apă, Informații si comunicații, respectiv sectorul Sănătate si asistenta sociala, 2 firme activează în Agricultură și 1 în domeniul Hoteluri și restaurante.

Exceptând sectoarele producerii și distribuției energiei electrice, a apei și a gazului, industria extractivă și prelucrătoare, Agricultură, silvicultura si pescuit Construcții și Hoteluri și restaurante, celelalte domenii înregistrează ponderi ale întreprinderilor mici și microîntreprinderilor de peste 90% din numărul de firme la nivel de ramură.

4.3.2. Principalii indicatori economico-financiar

Cifra de afaceri, investițiile nete și personalul unităților locale active din industrie, construcții și servicii, la nivelul județului Brașov, în anul 2020

	Cifra de afaceri (mil. lei)	Investiții nete (mil. lei)	Investiții nete la 1000 lei cifră de afaceri (lei)	Personal (nr.)	Productivitatea muncii (mii lei)
Total	58887	3229	55	162874	361,5
Industria extractivă	51	2	39	460	110,9
Industria prelucrătoare	23162	1201	52	54822	422,5
Energie electrică și termică, gaze și apă	3031	288	95	4623	655,6
Construcții	4118	286	69	15443	266,7
Comerț	19190	350	18	29710	645,9
Transport si Depozitare	2367	199	84	14693	161,1

Hoteluri și restaurante	999	92	92	8768	113,9
Informații și Comunicații	2026	405	200	6322	320,5
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	2887	308	107	20710	139,4
Învățământ	44	6	136	670	65,7
Sănătate și asistență socială	669	60	90	3786	176,7

Sursa: Institutul Național de Statistică

Notă: Sunt incluse doar entitățile comerciale cu activitate economică nefinanciară, organizate ca: societăți comerciale, regii autonome, societăți cooperatiste, societăți agricole

Cifra de afaceri totală realizată de firmele locale s-a ridicat în anul 2020 la aproape 58,9 miliarde lei, aportul comerțului fiind de aproximativ 32,6%, iar cel industriei prelucrătoare de 39,3%.

Investițiile nete realizate în anul 2020 la nivelul județului Brașov au depășit 3,2 miliarde lei, grosul investițiilor îndreptându-se spre industria prelucrătoare, informații și comunicații și comerțul cu ridicata și amănuntul. Capitalul investit reprezintă aproximativ 20% din cifra de afaceri obținută de companiile locale din informații și comunicații și aproximativ 10% în domeniile învățământ, Energie electrică și termică, gaze și apă și Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor.

Comparativ cu cifra de afaceri la nivel de ramură, aferentă anului 2020, cele mai ridicate valori ale investițiilor s-au realizat în informații și comunicații (200 lei la 1000 lei cifră de afaceri), Învățământ (136 lei la 1000 lei cifră de afaceri) și Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor (107 lei la 1000 lei cifră de afaceri). Cu doar 18 lei investiți la 1000 lei cifra de afaceri obținută în 2020, sectorul comerțului ocupă ultima poziție în clasamentul pe domenii economice realizat în funcție de acest indicator economic.

Productivitatea muncii

Analizate strict prin prisma indicatorilor financiari, nivelurile cele mai ridicate ale productivității muncii în anul 2020, s-au înregistrat în domeniul producție furnizare energie electrică, termică, gaze, apă și în sectorul comerț. La polul opus, niveluri scăzute de productivitate se înregistrează în unitățile economice din domeniul învățământului, industria extractivă și hoteluri și restaurante.

5. Piața forței de muncă

Indicatorul	UM	Județ			Regiunea Centru	România	Uniunea Europeană
		2000	2010	2020	2020	2020	2020
Resursele de muncă	Mii persoane	403.4	415.9	349.1	1448.7	12216.8	
Rata de activitate a resurselor de muncă (%)	%	66.7	59.1	74.9	74.8	71.5	72.8
Rata de ocupare a resurselor de muncă (%)	%	59.1	54.8	73	72.4	69.1	77.1
Populația activă civilă	Mii persoane	269.1	245.8	261.5			
Populația ocupată civilă	Mii persoane	238.4	228.1	254.8			
Structura pe principalele sectoare de activitate a populației ocupate civilă							
Agricultură	%	20.2	13.4	8.8	16.2	19.9	4.0
Industrie	%	38.1	25.5	28.0	29.4	22.4	18.5
Construcții	%	5.2	11.4	11.1	7.8	8.9	6.6
Servicii	%	36.5	49.7	52.2	46.7	48.8	70.9
Numărul mediu al salariiștilor	Mii persoane	168.2	145.5	176.5			
Ponderele salariiștilor pe domenii principale de activitate							
Agricultură	%	4.2	1.8	2.1	2.5	2.5	1.7
Industrie	%	47.3	30.5	30.9	34.1	26.2	20.4
Construcții	%	6.3	8.6	7.9	7.4	8.1	5.8
Servicii	%	42.2	59.2	59.2	56.0	63.3	72.1
Ponderele salariiștilor în populația ocupată pe domenii principale de activitate							
Total	%	70.6	63.8	69.3	61.1	59.6	85.7
Agricultură	%	14.5	8.4	16.5	9.3	7.4	36.2
Industrie	%	87.7	76.1	76.4	71.0	69.8	94.5
Construcții	%	84.8	48.1	49.2	58.6	54.3	75.7
Servicii	%	81.7	75.9	78.6	73.3	77.2	87.1

Numărul șomerilor înregistrați	Mii persoane	30.7	17.7	6.7			
Rata șomajului	%	11.4	7.2	2.6	3.3	3.4	7.2
Rata de dependență economică	‰	1770	1700	1199	1242	1325	1332.2

La nivelul județului Brașov, în ultimele două decenii, **resursele de muncă** au scăzut de la 403,4 mii persoane la 349,1 mii persoane, numărul **populației active** a scăzut de la 269,1 mii persoane la 261,4 mii persoane, numărul **populației ocupate** a crescut de la 238,4 mii persoane la 254,8 mii persoane, iar **forța de muncă salariată**, de la 168,2 mii persoane la 176,5 mii persoane.

În 2020, la nivelul județului Brașov, **rata de activitate a resurselor de muncă** a fost de 74,9%, valoare peste cea înregistrată la nivel regional, național și european. În mod similar, **rata de ocupare a resurselor de muncă** a fost de 73%, valoare peste cea înregistrată la nivel regional, național și european.

Structura pe principalele sectoare de activitate a populației ocupate civile evidențiază o dinamică vizibilă în ultimele două decenii. Astfel, în 2020 comparativ cu 2000, ponderea populației ocupate civilă în agricultură, silvicultură și pescuit a scăzut de la 20,2% la 8,8%, în industrie a scăzut de la 38,1% la 28,0%, în timp ce populația ocupată civilă în construcții a crescut de la 5,2% la 11,1%, iar cea în servicii a crescut de la 36,5% la 52,2% din total. Aceste evoluții apar mai pregnant dacă se analizează evoluțiile **structurii forței de muncă salariate**, ponderea salariaților din domeniul serviciilor fiind de 59,2% în anul 2020, în timp ce agricultura, silvicultura și pescuit dețin 2,1% din numărul salariaților. Amintim că în 2020 ponderea salariaților din domeniul industriei era de 30,9%, iar cea din domeniul construcțiilor era de 7,9%. Menționăm că ponderea salariaților în totalul populației ocupate în județul Brașov a crescut în ultimul deceniu de la 63,8% în 2010 la 69,3% în 2020.

Evoluția populației ocupate civile pe domenii de activitate a suferit modificări notabile în ultimele două decenii. Astfel, în 2020 comparativ cu 2000, populația ocupată în agricultură, silvicultură și pescuit a scăzut cu 53,5%, cea ocupată în industrie a scăzut cu 21,5%, cea în construcții a crescut cu 125,6%, iar cea în servicii a crescut cu 52,9%. În ultimul deceniu, în 2020 comparativ cu 2010, populația ocupată civilă în **agricultură**, silvicultură și pescuit a scăzut cu 26,6%, iar cea din **industrie** a crescut cu 22,5%, sectoarele industriale cu creșteri fiind industria prelucrătoare cu +25,7% și distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare cu +15,7%. În sectorul **serviciilor** domeniile cu cele mai mari creșteri ale populației ocupate civile, cu peste o cincime, sunt: activități de servicii administrative și activități de servicii suport (+95,7%), informații și comunicații (+92,5%), activități profesionale, științifice și tehnice (+45,7%), hoteluri și restaurante (+37,8%), tranzacții imobiliare (+23,1%), sănătate și asistență socială (+20,4%).

Numărul șomerilor și rata șomajului au avut evoluții determinate în mare parte de ciclurile economice, cu scăderi în perioadele de creștere economică (2004-2008, 2012-2019) și creșteri în perioadele de recesiune (2008-2009). La nivelul județului Brașov, în ultimele două decenii cea mai mare rată a șomajului s-a înregistrat în 2002 (11,9%), iar cea mai mică în 2019 (2%).

Ca o consecință a creșterii numărului populației ocupate și a reducerii numărului persoanelor inactive, **rata de dependență economică a populației** a scăzut în perioada 2000-2020, de la 1770 la 1199.

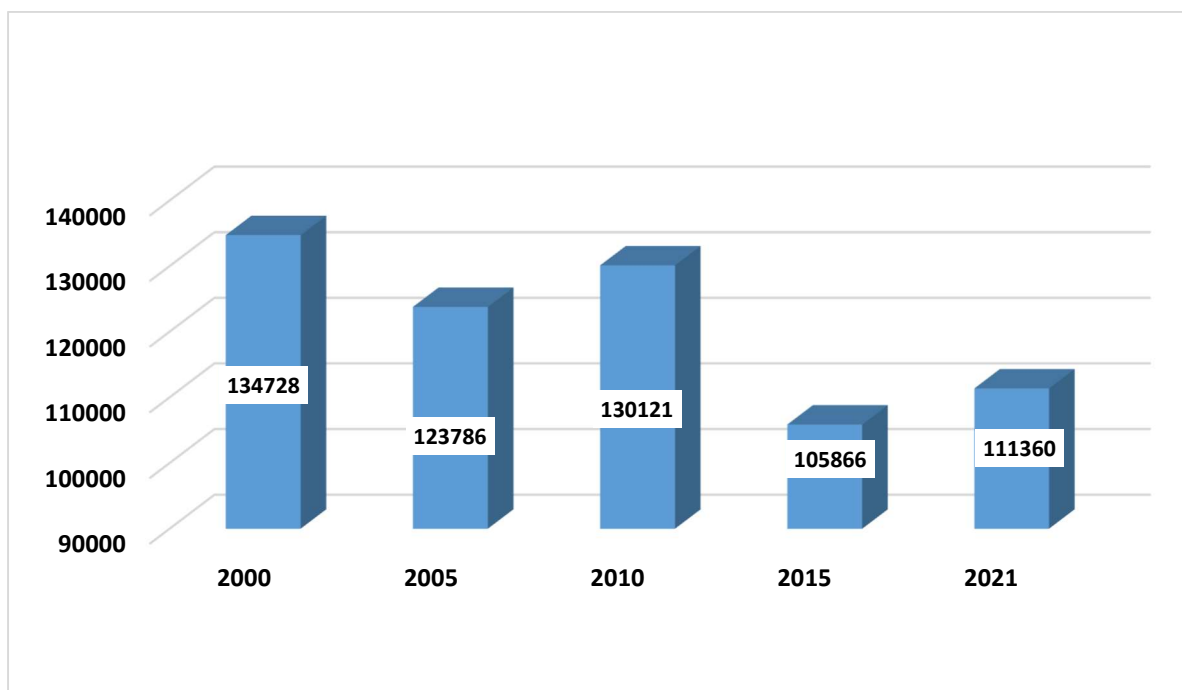
6. Infrastructura educațională, de cercetare și de sănătate

6.1. Infrastructura de educație

Potrivit datelor aferente anului școlar 2020/2021, în județul Brașov, accesul la educație pentru învățământul preuniversitar se realizează prin intermediul celor 132 unități deschise pentru formele de zi, seral și cu frecvență redusă: 85 de școli pentru învățământul primar și gimnazial, 41 licee, 3 școli profesionale, 3 școli postliceale și de maiștri.

În perioada 2000-2021 evoluția populației școlare a înregistrat o scădere considerabilă ca urmare a fenomenelor demografice, de la 134 728 persoane în anul școlar 2000-2021 la 111 360 persoane în anul școlar 2021-2022.

Evoluția populației școlare⁵ a județului Brașov în perioada 2000-2021

⁵ Sursa datelor: Institutul Național de Statistică

În județul Brașov funcționează 2 instituții de învățământ superior care însumează un număr de 22 facultăți și un corp profesoral de 749 persoane, principalele domenii de pregătire profesională fiind: inginerie mecanică, inginerie tehnologică și management industrial, design de produs și robotică, chimie, mediu, ingineria materialelor, inginerie electrică, silvicultură și exploatarea forestieră, ingineria lemnului, construcții, alimentație, turism, informatică, științe economice, administrarea afacerilor, medicină. În anul universitar 2019-2020, numărul total de studenți înscriși la cele 2 universități a fost de 22 532, iar cel al absolvenților 4956.

Evoluția gradului de cuprindere pe niveluri de educație la nivelul județului Brașov în perioada 2012-2020 a crescut în cazul învățământului universitar (de la 64% la 96,3% din populația din grupa de vârstă 19-23 ani) și în cazul învățământului primar, scăzând în schimb gradul de cuprindere în învățământul secundar (atât cel gimnazial cât și cel liceal și profesional). Trebuie menționat faptul că instituțiile de învățământ superior din Brașov atrag tineri din mai multe județe, ceea ce explică valorile mari ale ratei de cuprindere în învățământul universitar.

Rata de cuprindere în învățământ, pe niveluri de educație⁶

	-%-	
	2012	2020
Învățământ primar	90,3	92,0
Învățământ gimnazial	89,8	84,3
Învățământ liceal și profesional	93,1	87,7
Învățământ postliceal și universitar	64,0	96,3

Sursa: Institutul Național de Statistică

6.2 Capacități de cercetare

Dezvoltarea sectorului cercetare - dezvoltare - inovare este unul dintre factorii care poate potența competitivitatea la nivelul județului Brașov. Întărirea legăturii dintre mediul economic și cel de afaceri atrage dezvoltarea mai puternică a economiei bazate pe cunoaștere, propulsează activitatea clusterelor industriale și a celor bazate pe cercetare, accelerând activitățile inovative și procesul de transfer tehnologic.

	2010	2015	2020
Nr. de salariați în cercetare	1799	1400	1524
Cercetători la 10 000 persoane ocupate	78,9	57,5	59,8
Cheltuieli (mii lei)	64242	22092	31685

Sursa: Institutul Național de Statistică

⁶ Rata brută de cuprindere într-un anumit nivel de educație reprezintă raportul procentual dintre populația școlară aferentă nivelului respectiv și din totalul populației cu vârstă specifică nivelului de educație respectiv

Județul Brașov are cea mai extinsă și diversificată infrastructură de cercetare și se situează pe al doilea loc în Regiunea Centru în ce privește numărul salariaților în cercetare. În perioada 2010-2015 numărul cercetătorilor și cheltuielile destinate cercetării s-au redus considerabil și chiar dacă s-a înregistrat o anumită creștere în anii următori, valorile indicatorilor statistici aferenți anului 2020 sunt mai mici decât cele pentru anul 2010 atât în ce privește numărul personalului din domeniul cercetării cât și fondurile cheltuite.

❖ **Institute și centre de cercetare**

- Institutul de Cercetare Dezvoltare al Universității Transilvania din Brașov
- Institutul de Cercetare - Dezvoltare pentru Pajiști Brașov
- Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Cartof și Sfeclă de Zahăr (ICDCSZ) Brașov
- Universitatea Transilvania din Brașov
- Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea” Brașov
- Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”
- Universitatea „Spiru Haret”
- Siemens Industry Software SRL
- Iceberg SRL
- Elmas SRL
- Flashnet SRL
- Epi-Sistem SRL
- Zeolites Production Infrastructure SRL
- CARFIL SA
- Aerodrone SRL
- SkyLab SRL

Sursa: UEFISCDI, platformele ERRIS, EERTIS

6.3. Infrastructura de sănătate

Un indicator care se reflectă în calitatea capitalului uman este sănătatea populației și **accesul la infrastructura și serviciile de sănătate**. Potrivit datelor statistice din anul 2021, asistența medicală spitalicească este asigurată de 24 spitale și un sanatoriu TBC. Asistența medicală primară se realizează prin intermediul a 319 cabinete medicale de familie și medicină generală. Asistența ambulatorie de specialitate se realizează prin 26 ambulatorii integrate spitalelor și de specialitate și 18 policlinici. Numărul total de paturi din spital este de 3 914 (7,1 nr. paturi la 1000 de locuitori).

	2010	2015	2021
Nr. paturi	3295	3581	3914
Nr. paturi la 1000 locuitori	5,5	6,5	7,1

	2010	2015	2021
Nr. medici	1292	1622	2009
Nr. medici la 100 000 locuitori	216	294	335
Personal sanitar mediu	2436	2788	3490
Personal sanitar mediu la 100 000	407	506	631

Sursa: Institutul Național de Statistică

Personalul medico-sanitar totalizează 10 177 specialiști, dintre care: 2009 medici, 448 stomatologi, 740 farmaciști, 1103 alte tipuri de personal sanitar cu studii superioare, restul de 5 877 fiind personal sanitar mediu și auxiliar.

